

Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o dvojitých kariérach športovcov

(2013/C 168/04)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE A ZÁSTUPCOVIA VLÁD ČLENSKÝCH ŠTÁTOV

PRIPOMÍNajúC:

že Rada 20. mája 2011 vytvorila pracovný plán Európskej únie pre šport na roky 2011 – 2014, v ktorom sa vyzdvihuje úloha vzdelávania, odbornej prípravy a kvalifikácií v športe a v ktorom sa zriadila skupina odborníkov pre „vzdelávanie a odbornú prípravu v športe“ s cieľom pripraviť návrh európskych usmernení o dvojitých kariérach;

VÍTAJúC:

„Usmernenia EÚ pre dvojité kariéry športovcov“, ktoré vypracovali členské štáty a skupina odborníkov Komisie pre vzdelávanie a odbornú prípravu v športe na základe návrhu *ad hoc* skupiny expertov pre dvojité kariéry a ktoré podnecujú na prijatie niekoľkých opatrení s cieľom podporiť dvojité kariéry v športe⁽¹⁾;

BERÚC DO ÚVAHY, ŽE:

- na účely týchto záverov Rady by sa pod pojmom „športovec“ mal rozumieť „talentovaný športovec“ alebo „vrcholový športovec“ ženského i mužského pohlavia vrátane zdravotne postihnutých športovcov, a to s prihliadnutím na Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím;
 - pod pojmom „talentovaný športovec“ by sa mal rozumieť športovec, ktorého športová organizácia, riadiaci orgán alebo príslušný štát vníma ako športovca s potenciálom rozvíjať vrcholovú športovú kariéru,
 - pod pojmom „vrcholový športovec“ by sa mal rozumieť športovec, ktorý má profesionálnu zmluvu so zamestnávateľom v oblasti športu alebo športovou organizáciou alebo ho športová organizácia, riadiaci orgán alebo príslušný štát uznali na základe preukázaných úspechov a výsledkov za vrcholového športovca;
 - pod pojmom „dvojitá kariéra“ by sa mal rozumieť stav, keď športovec dokáže bez neprimeraného osobného úsilia flexibilne spojiť svoju športovú kariéru so vzdelávaním a/alebo prácou prostredníctvom vysokokvalitnej odbornej prípravy, aby chránil svoje morálne, zdravotné, vzdelávacie a profesionálne záujmy bez toho, aby to ovplyvnilo niektorý z týchto cieľov, a to s osobitným dôrazom na nepretržité formálne vzdelávanie mladých športovcov;
 - vrcholový športový výkon sa musí dať zosúladiť so vzdelávaním a kariérou, pri ktorej športovci dokážu zúročiť svoje silné stránky v ďalší prospech spoločnosti. Športovci získavajú znalosti, zručnosti a spôsobilosti športovaním.
- Odporúčanie Rady o potvrdzovaní neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa⁽²⁾ poskytuje členským štátom základ na ich uznávanie a overovanie;
- podpora dvojitých kariér športovcov prispieva k niekoľkým cieľom stratégie Európa 2020⁽³⁾ (predchádzanie predčasnému ukončeniu školskej dochádzky, viac absolventov s vysokoškolským vzdelaním, vyššia zamestnanosť) a vďaka nej sú športové politiky efektívnejšie, pretože v športovom systéme sa udrží viac športovcov;
 - športovci v čoraz väčšej miere pravidelne trénujú a/alebo súťažia v zahraničí, čím sa zosúladienie športovej kariéry a školy, štúdia alebo mimošportovej kariéry stáva zložitejšou záležitosťou. Títo športovci predstavujú jednu z medzinárodne najmobilnejších zložiek európskeho obyvateľstva;
 - športovci významne prispievajú k obrazu športu a fyzickej aktivity, odovzdávajú spoločnosti pozitívne hodnoty, ako je napr. čestnosť a túžba po úspechu, a slúžia ako vzorové modely pre nábor mladých športovcov. Okrem toho sú dôležitými reprezentantmi svojich krajín. V tejto súvislosti nesú všetky športové organizácie a vlády zodpovednosť za to, aby športovcom umožnili uspieť v rámci dvojitých kariér a zabezpečiť tak, že po skončení svojej kariéry nebudú znevýhodnení^(*);
 - športovanie detí musí byť vždy v súlade s *Dohovorom OSN o právach dieťaťa*. Osobitná starostlivosť by sa mala venovať zabezpečeniu toho, aby zapojenie detí do prípravy na vrcholový šport nebolo kontraproduktívne a nepoškodzovalo ich fyzický, sociálny alebo citový stav^(*);
 - v súvislosti s kvalitou vzdelávania a podporných služieb pre športovcov, ktorí športujú v Európe na vrcholovej úrovni, sú najväčšími výzvami:
 - zabezpečenie rozvoja športovcov, okrem iného najmä v športoch, u ktorých sa vyžaduje špecializácia od raného veku (v súlade s *Dohovorom OSN o právach dieťaťa*), ako aj u mladých ľudí, ktorí sú zapojení do vzdelávania a odbornej prípravy,
 - rovnováha medzi športovou prípravou a vzdelávaním a, počas neskoršej fázy v živote, rovnováha medzi športovou prípravou a zamestnaním,
 - fáza ukončovania športovej kariéry športovcov vrátane tých, ktorí systém športovania opustili skôr, než sa plánovalo^(*);
 - značný počet športovcov, ktorí chcú súťažiť na vrcholovej úrovni, je nútený prispievať na financovanie svojich športových aktivít, často prostredníctvom rodinnej podpory,

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 398, 22.12.2012, s. 1.

⁽³⁾ KOM(2010) 2020 v konečnom znení.

^(*) Výhrada preskúmania od delegácie IT.

⁽¹⁾ Dokument 17208/12.

študentských úverov alebo práce na čiastočný alebo plný úväzok. Niektorí športovci oblasť športu celkom opúšťajú, pretože je pre nich ťažké spájať športovú kariéru so vzdelávaním a/alebo prácou;

10. schopnosť spojiť športovú kariéru so vzdelávaním a/alebo prácou prináša pre športovcov značné výhody vrátane prínosu pre zdravie (napríklad vyrovnaný životný štýl a znížená miera stresu), výhod v súvislosti s osobnostným rozvojom (napríklad rozvoj zručností, ktoré sa dajú využiť v športe, vo vzdelávaní alebo v iných oblastiach života), sociálnych výhod (rozšírené sociálne siete a systémy sociálnej podpory), ako i lepšie vyhliadky na zamestnanie v budúcnosti;

V TEJTO SÚVISLOSTI VYZÝVA ČLENSKÉ ŠTÁTY EÚ, ŠPORTOVÉ ORGANIZÁCIE A ZAJINTERESOVANÉ STRANY, ABY V RÁMCI SVOJICH PRÁVOMOCÍ A OBLASTÍ ZODPOVEDNOSTI S OHĽADOM NA NEZÁVISLOSŤ ŠPORTOVÝCH ORGANIZÁCIÍ:

1. vytvorili na základe zásad uvedených v usmerneniach EÚ pre dvojité kariéry športovcov politický rámec a/alebo vnútroštátne usmernenia týkajúce sa dvojitých kariér so zapojením kľúčových zainteresovaných strán, ako napríklad ministerstiev športu, zdravotníctva, vzdelávania, práce, obrany, mládeže, vnútra a financií a iných orgánov, športových organizácií, riadiacich orgánov, vzdelávacích inštitúcií, podnikov, obchodných komôr a odborov, ako aj organizácií zastupujúcich záujmy športovcov;
2. podporovali spoluprácu a dohody v záujme rozvoja a realizácie dvojitých kariér medzi všetkými príslušnými zainteresovanými stranami;
3. podnecovali prierezovú spoluprácu a podporovali inovátné opatrenia a výskum s cieľom stanoviť a vyriešiť problémy, ktorým športovci čelia v oblasti vzdelávania a v práci;
4. podporovali výmenu osvedčených postupov a skúseností, pokiaľ ide o dvojité kariéry, medzi členskými štátmi na miestnej, regionálnej i celoštátnej úrovni;
5. zabezpečili, aby sa existujúce opatrenia na podporu dvojitých kariér uplatňovali rovnako v súvislosti so športovcami a športovkyňami a aby sa prihliadalo na osobitné potreby zdravotne postihnutých športovcov;
6. nabádali športové organizácie a vzdelávacie inštitúcie, aby zabezpečili, že práci alebo dobrovoľníckej činnosti zameranej na podporu športovcov s dvojitou kariérou sa bude venovať len primerane kvalifikovaný alebo školený personál;
7. presadzovali využívanie noriem kvality na športových akadémiách a v tréningových centrách vrcholového športu, napríklad so zreteľom na personál venujúci sa dvojitým kariéram, na opatrenia ochrany a bezpečnosti a na transparentnosť v súvislosti s právami športovcov;
8. pokiaľ ide o vzdelávanie športovcov:
 - umožnili športovcom v rámci súvisiacich politík a/alebo právnych systémov spájať prostredníctvom

prispôbených programov športovú činnosť so vzdelávaním podľa možnosti v rámci sietí vzdelávacích inštitúcií. Z tohto hľadiska by mohli byť užitočné prispôbené akademické cykly, diaľkové vzdelávanie, individuálne študijné plány, doplnková príprava a flexibilita v plánovaní skúšok,

- zväzili výhody zavedenia kvalitného akreditačného systému pre služby na vnútroštátnej úrovni zamerané na dvojité kariéry v rámci tréningových centier, športových škôl, športových akadémií, športových klubov, športových federácií a/alebo univerzít,

- zväzili podporu vzdelávacích inštitúcií na vnútroštátnej úrovni a medzi členskými štátmi s cieľom spolupracovať na prispôbených vzdelávacích programoch a prioritne pracovať na zavedení rovnocennosti medzi kvalifikačnými úrovňami uvedenými v európskom kvalifikačnom rámci,

- zväzili opatrenia na uľahčenie a podporu geografickej mobility športovcov s cieľom umožniť spájanie ich športových kariér so vzdelávacími programami v zahraničí,

- presadzovali rozvoj tréningových programov a/alebo kvalifikácií v sektore športu pre športovcov prostredníctvom podpory prepojení medzi poskytovateľmi vzdelávania a športovými organizáciami,

- prostredníctvom národných kvalifikačných rámcov pokračovali v práci na zosúladení športových kurzov, kvalifikácií a osvedčení profesií služieb podporujúcich dvojité kariéry a ich začlenenie do európskeho kvalifikačného rámca;

9. pokiaľ ide o prácu športovcov:

- podporovali špeciálne podujatia (semináre, konferencie, odborné semináre, akcie slúžiace na nadväzovanie kontaktov, trhy práce) pre športovcov, na ktorých sa vyzdvihne dôležitosť dvojitej kariéry a poskytnú informácie o príslušných dostupných službách a podpore v súvislosti s ich prácou,

- zväzili zriadenie špeciálnych programov týkajúcich sa dvojitých kariér športovcov, ktorí pracujú vo verejnej službe, čo by slúžilo aj ako príklad najlepšieho postupu pre ďalších zamestnávateľov,

- posúdili potenciál opatrení na vyrovnanie s nevýhodami, ktorým športovci čelia v súvislosti s ich nepravidelnou účasťou na trhu práce,

- presadzovali poradenstvo a podporu vrcholových športovcov, ktorí končia so športovou kariérou, aby sa mohli pripraviť na kariéru v širších dimenziách trhu práce, začať a rozvíjať ju, keď sa ich športová kariéra skončí,

- zahrnuli dvojité kariéry do programu sociálneho dialógu na vnútroštátnej úrovni i na úrovni EÚ;

10. pokiaľ ide o zdravie športovcov:

- zväzili prípadnú podporu spolupráce medzi orgánmi v oblasti športu, zdravotníctva a vzdelávania so zámerom poskytovania zdravotníckej a psychologickéj pomoci športovcom prostredníctvom vzdelávacích programov v oblastiach nadobúdania zručností potrebných pre život, zdravého životného štýlu, stravovania, metód predchádzania zraneniam a zotavovania sa, pričom osobitná pozornosť by sa mala venovať morálnej integrite neplnoletých a prechodnému štádiu na konci športovej kariéry,
- orgány verejného zdravotníctva a poskytovatelia súkromného poistenia sa vyzývajú, aby podľa potreby zväzili ustanovenia o poistení, ktoré by zamestnávateľom, pracujúcim športovcom a športovcom na dôchodku poskytli doplnkovú zamestnaneckú ochranu v súvislosti so zraneniami, ktoré súvisia so športom, a osobitne prihliadali na prechodné štádium na konci športovej kariéry;

11. pokiaľ ide o finančné záležitosti športovcov:

- preskúmali podľa potreby možnosť založenia alebo ďalšieho rozvoja systémov finančnej podpory pre študujúcich športovcov, ktoré odrážajú rôzne fázy dvojitej kariéry,
- zväzili podľa potreby vytvorenie osobitných štipendií pre dvojité kariéry vo vzdelávacích inštitúciách a inštitúciách odborného vzdelávania, aby sa športovcom umožnilo spájať vzdelávanie so športom. Tieto štipendia by mohli zahŕňať finančnú pomoc pre určité výdavky späť so športom, zaplatenie poplatkov za štúdium v prípade určitých vzdelávacích programov alebo podporných služieb s osobitným prihliadnutím na prechodné štádium na konci športovej kariéry;

SO ZRETELOM NA NEZÁVISLOSŤ ŠPORTOVÝCH ORGANIZÁCIÍ VYZÝVA TIETO ŠPORTOVÉ ORGANIZÁCIE, ABY:

1. zabezpečili podporu úspechu dvojitych kariér športovcov na všetkých vnútorných úrovniach (napr. vymenovaním kvalifikovaných poradcov, ktorí športovcom pomáhajú od začiatku do konca ich športovej kariéry; prostredníctvom zodpovedných trénerov a podporných pracovníkov, ktorí zohľadnia študijné a/alebo pracovné potreby; plánovaním národných a medzinárodných športových podujatí tak, aby sa zohľadnili študijné a/alebo pracovné potreby športovcov a aby sa športovci chránili pred nadmernou záťažou)(*);
2. vyvíjali siete a mechanizmy, ktoré sa vytvorili v členských štátoch a/alebo verejných športových orgánoch na účely rozvoja a realizácie služieb pre dvojité kariéry športovcov, aby v súvislosti s týmito sieťami a mechanizmami poskytovali vedenie a aby sa do nich v plnej miere zapájali;

3. zväzili menovanie osobitných „vyslancov pre dvojité kariéry športovcov“, ktorí by dokazovali, že je možné byť úspešný na vrcholovej športovej úrovni a zároveň dosiahnuť úspech aj vo vzdelávaní a/alebo práci;
4. spolupracovali s obchodnými komorami a odbormi, ako aj podnikmi so zámerom zvýšiť informovanosť o tom, aké klady a výhody môžu zamestnávateľom športovci priniesť, pričom by podnecovali aj k pružným pracovným režimom pre športovcov;
5. podporovali rokovania o sponzorských zmluvách so spoločnosťami, ktoré umožňujú športovcom nadobudnúť pracovné skúsenosti, prednostné prijatie do zamestnania a pružné pracovné režimy v sponzorskej spoločnosti alebo v jej partnerských spoločnostiach;
6. podľa potreby zapojili orgány zastupujúce športovcov do vypracúvania politík a opatrení v oblasti dvojitych kariér;

VYZÝVA EURÓPSKU KOMISIU, ABY:

1. na základe usmernení EÚ pre dvojité kariéry športovcov zväzila vhodné nadväzujúce opatrenia v rámci druhého pracovného plánu Rady v oblasti športu vrátane hľadania spôsobov hodnotenia vykonávania politických opatrení v oblasti dvojitych kariér v celej EÚ, ktoré môžu členské štáty využívať na dobrovoľnom základe;
2. poskytla podporu pre siete zamerané na dvojité kariéry, ktoré združujú asociácie športovcov, podniky, obchodné komory a odbory, športové organizácie, vzdelávacie inštitúcie, vnútroštátne a miestne orgány a trénerov s cieľom umožniť výmenu informácií a najlepších postupov na úrovni EÚ;
3. presadzovala a podporovala výmenu osvedčených postupov v EÚ, pokiaľ ide o dvojité kariéry športovcov, okrem iného aj prostredníctvom podpory projektov a šírenia ich výsledkov v rámci príslušných systémov a programov oblasti financovania;
4. podporovala systém monitorovania a/alebo výskum založený na medzinárodnom rozmere programov zameraných na dvojité kariéry predovšetkým v súvislosti s dôsledkami zmien v živote športovcov, zabezpečením rozvoja športovcov v športoch, u ktorých sa vyžaduje špecializácia od mladého veku, ďalej v súvislosti s účinnosťou opatrení a podporných služieb v členských štátoch a s procesom opätovného vstupu vrcholových športovcov na trh práce;
5. v spolupráci so zainteresovanými stranami v tejto oblasti podporovala rozvoj súboru minimálnych požiadaviek na kvalitu na európskej úrovni, ktorý by pre vnútroštátne služby a zariadenia zamerané na dvojité kariéry mohol slúžiť ako referenčný bod a ktorý by súčasne zabezpečoval transparentnosť a zaručoval kvalitu, ochranu a bezpečnosť pre športovcov vrátane tých, ktorí pôsobia v zahraničí.

(*) Výhrada preskúmania od delegácie IT.